

ОБВИНУВАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

по кримінальній справі № 245 по обвинуваченню

Хмара Степана Ілліча у вчиненні злочинів, передбачених ч.І ст.62 і ст.150 КК УРСР,

Шевченка Олесе Євгеновича у скоєнні злочину, передбаченого ст.62, ч.І КК УРСР і

Шевченка Віталія Никифоровича у скоєнні злочинів, передбачених ч.І ст.62 і ч.І ст.70 КК РРФСР.

Управлінням КДБ УРСР по Львівській області за проведення антирадянської агітації і пропаганди 30 березня 1980 року була порушена кримінальна справа за ознаками ч.І ст.62 КК УРСР проти Хмари С.І., який 2 квітня 1980 року був арештований і притягнутий до кримінальної відповідальності по справі.

І-го та 17 квітня 1980 року відповідно по цій же справі були арештовані та притягнуті до кримінальної відповідальності жителі міста Києва Шевченко О.Є. та Шевченко В.Н.

Слідством по справі встановлено:

Обвинувачені Хмара С.І., Шевченко О.Є. і Шевченко В.Н. протягом ряду років з метою підризу та ослаблення Радянської влади займалися проведенням антирадянської агітації та пропаганди шляхом виготовлення, розмноження, зберігання і розповсюдження документів антирадянського змісту, а також поширенням з цією метою в усній формі наклепницьких вигадок, що порочать радянський державний та суспільний лад.

/ т.І а.с. 8-23, 29-36, 39-42, 53-54, 57-59, 73-114, 167-191, 239-241, 262-265, 267-269, 271-272, 277-281, 285-346;

т.2 а.с. 1-7, 37-40, 41-45, 49-53, 55-61, 62-65, 164-172, 227-232, 233-235, 254-265, 341-358;

т.3 а.с. 2-5, 7-20, 44, 48-49, 53-54, 62-64, 73-74, 76, 84-86, 91, 102, 109, 185-187;

т.5 а.с. 196-200, 224-225, 246-250;

т.6 а.с. 2-5, 8-9, 51-52, 77, 79.

ШЕВЧЕНКО Віталій Никифорович, 20 березня 1934 року народження, уродженець міста Донецька, українець, громадянин СРСР, безпартійний, з вищою журналістською освітою, одружений, має трьох неповнолітніх дітей, із службовців, військовозобов'язаний, лейтенант запасу, не судимий, до арешту працював старшим інженером відділу науково-технічної інформації Київського виробничого об'єднання "Електронмаш" і проживав у місті Києві по вулиці Зодчих, 62-а, квартира 112

В ТОМУ, ЩО:

він, проживавши в місті Києві та тимчасово працюючи на Сахаліні, на ґрунті ворожих переконань, що виникли у нього внаслідок неправильного сприйняття радянської дійсності, систематичного прослуховування передач закордонних буржуазних радіостанцій та ознайомлення з націоналістичною літературою, з першої половини 50-х років по день арешту в квітні 1980 року з метою підриву та ослаблення Радянської влади виготовляв, зберігав і розповсюджував літературу, в якій містяться наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад, а також проводив з тією ж метою агітацію і пропаганду в усній формі, поширюючи наклепницькі вигадки зазначеного змісту серед свого оточення.

Так, в середині 50-х років придбав у невстановленої особи в місті Києві брошуру ворожого змісту під назвою "Мала історія України", видання 1941 року у Львові, яку з метою підриву та ослаблення Радянської влади зберігав у своїй квартирі до вилучення її під час обшуку 31 березня 1980 року. В цьому документі з націоналістичних позицій зводяться наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад, на революційні завоювання пролетаріату на чолі з партією більшовиків, містяться заклики до боротьби з Радянською владою.

В той же час придбав у невстановленої особи в місті Києві антирадянську брошуру про так зване "вільне козацтво", в якій з націоналістичних позицій трактується події періоду громадянської війни на Україні, зводяться наклепницькі вигадки на основи встановлення Радянської влади в нашій країні, братню дружбу українського і російського народів, революційні завоювання пролетаріату, національну політику партії більшовиків, Червону Армію та закликається до боротьби з існуючим в СРСР суспільним ладом.

Вказану брошуру з тією ж метою зберігав у своїй квартирі в місті Києві до видучення її під час обшуку 31 березня 1980 року.

З початку 60-х років до 1976 року з метою підриву та ослаблення Радянської влади зберігав у своїй квартирі та розповсюджував отриману від невстановленої особи в місті Києві книгу Донцова "Де шукати наших історичних традицій", видану у Львові в 1941 році. В ній з ворогів дійсність, демократичні позиції зводяться злісні вигадки на радянську політику в СРСР, паплюжиться партія більшовиків, революційні здобутки пролетаріату, пропагується національна ворожнеча між братніми народами нашої країни та містяться заклики до боротьби з Радянською владою. В 1974-1975 році цю книгу передав для ознайомлення мешканцю міста Києва Трояку В.Ф. Після повернення книги продовжував зберігати її в своїй квартирі, а влітку 1976 року знищив.

В серпні-вересні 1963 року на своєму робочому місці, в приміщенні Українського товариства дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами з метою підриву та ослаблення Радянської влади виготовив рукописний документ "Національна політика у Чехословаччині очима українця", в якому зводяться наклепницькі вигадки на національну політику КНРС і Уряду в нашій країні, твердиться, що в Радянському Союзі нібито існує "національне гноблення", "пригнічення мови і культури".

Цей документ за невстановлених обставин потрапив до канадського громадянина Коляски І.В., видвореного в серпні 1960 року за межі СРСР в зв'язку з антирадянською діяльністю і був видучений у нього під час обшуку по його справі.

В середині 60-х років в місті Києві, в Українському товаристві дружби і культурного зв'язку з зарубіжними країнами, з тією ж метою зробив виписки ворожого змісту з статей буржуазно-націоналістичних періодичних видань в загальній зонит та на окремих аркушах паперу, які зберігав у своїй квартирі до їх видучення під час обшуку 31 березня 1980 року. В цих виписках містяться злісні наклепницькі вигадки на радянську дійсність, національну політику в СРСР, паплюжиться братня дружба народів нашої країни та закликається до боротьби з існуючим у нас суспільним ладом.

В середині 60-х років з вказаною метою переписав у невстановленої особи і зберігав у себе в квартирі в місті Києві віршований текст "Сьогодні у церкві коні" М.Холодного, в якому зводиться наклеп на радянську дійсність, національну політику Комуністичної партії в Уряді, вказується про нібито занепад культури і добробуту радянських людей.

свавілля і беззаконня, які начебто існують в СРСР. Восени 1975 року у своїй квартирі показував цей текст мешканцю міста Києва Трояку В.Ф., після чого, влітку 1976 року, знищив.

З 1966 року з тією ж метою зберігав у своїй квартирі в місті Києві і розповсюджував одержану від невідомої особи фотокопію трактату Дзюби "Інтернаціоналізм чи русифікація?", в якому зводяться всілякі клебашницькі вигадки на радянську дійсність, національну політику і практику комуністичного будівництва в СРСР, робиться спроба підірвати дружбу радянських народів та поставити під сумнів приязнь пролетарського інтернаціоналізму. Зазначений документ в 1970 році передав для ознайомлення мешканцю міста Києва Матаїєнку А.А. Після повернення його в 1973 році продовжував зберігати у себе в квартирі, а в 1976 році знищив.

З 1966 року з вказаною метою зберігав у своїй квартирі в місті Києві та розповсюджував одержану від невідомої особи фотокопію документу "Лихо з розуму" В.Чорновола, в якому зводяться клебашницькі вигадки на радянську дійсність, національну політику в нашій країні, діяльність радянських правоохоронних органів, випраадується та виклаається особи, засуджені за скоєння державних злочинів, клебашницьки стверджується, що на Україні начебто проводиться "русифікація" та що в СРСР немов відсутні демократичні права і свободи. Цей документ в 1970 році також передав для ознайомлення мешканцю міста Києва Матаїєнку А.А. Після повернення в 1973 році продовжував зберігати його у себе в квартирі до 1976 року, а потім знищив.

В 1968 році за невідомої обставин придбав книгу Донцова "Незримі скрижали кобзаря" видавництва "Томіт Україна", Канада, Торонто, 1961 рік. В цій книзі з ворожих націоналістичних позицій зводяться всілякі клебашницькі вигадки на радянську дійсність, братню дружбу народів СРСР, внутрішню і зовнішню політику КПРС, падаються марксистсько-ленінська ідеологія, революційні здобутки пролетаріату і його передового загону - партії більшовиків, клебашницьки твердиться про начебто колоніальне положення України в Радянському Союзі, містяться заклики до боротьби з існуючим в нашій країні ладом. Згадану книгу з метою підриву та ослаблення Радянської влади зберігав у себе в квартирі і розповсюджував, передавши в 1970 році для ознайомлення мешканцю міста Києва Матаїєнку А.А., а після її повернення в 1973 році влітку 1976 року знищив.

З 1973 року з тією ж метою зберігав у своїй квартирі в місті Києві і розповсюджував одержаний від невідомої особи "самвидавний" документ без назви, в якому зводяться клебашницькі вигадки на

107. 302

радянську дійсність, діяльність органів правосуддя, стверджується, що особи, притягнені до кримінальної відповідальності за антирадянську діяльність, нібито засуджені незаконно і безпідставно, тільки за їх погляди. Взимку 1974 року названий документ поширив, передавши мешканцю міста Києва Трояку В.Ф.

З початку 1975 року з метою підризу та ослаблення Радянської влади зберігав у своїй квартирі та розповсюджував одержану від мешканця міста Києва Шевченка О.Є., обвинуваченого по цій кримінальній справі, фотокопію машинописного антирадянського збірника "Український вісник № 7-8". В цьому документі зводяться злісні вигадки на існуючий в нашій країні державний і суспільний лад, практику комуністичного будівництва, національну та кадрову політику КПРС. Грубо фальсифікується демографічна статистика СРСР, тенденційно висвітлюються історичні факти і документи періоду становлення Радянської влади на Україні, перекручено подаються витяги з партійних документів та творів класиків марксизму-ленінізму і на цій підставі робиться спроба зробити висновки про нібито панівне становище російської нації і приниження ролі української та інших націй в Союзі РСР. Наклепницьки стверджується про начебто русифікацію українського народу, паплюжиться радянська періодична преса, історіографічна наука, з ворожих позицій вказується про те, що на Україні неначе проводиться ліквідація національної інтелігенції, планомірне нищення пам'яток історії і культури, переслідування людей за їх переконання та міститься заклик до боротьби з існуючим у нас в країні суспільним ладом.

Схвально віднісся до ворожого змісту цього документу та доцільності "обнародування" вміщених в ньому клепів, а також до факту передачі Шевченком О.Є. для вміщення в наступному номері "вісника" переданого останньому в 1969-1970 році "самвидавного" документу націоналістичного змісту.

В березні 1976 року названий вище документ "Український вісник № 7-8" поширив, передавши для ознайомлення мешканцю міста Києва Трояку В.Ф., у якого він і був вилучений під час обшуку 31 березня 1980 року.

З літа 1975 року з вказаною метою зберігав у своїй квартирі в місті Києві та розповсюджував одержану від мешканця міста Конотопа Сумської області Самуся Л.П. виготовлену останнім саморобну книгу під назвою "Чорні дні мого існування. Спогади", в якій зводяться наклепницькі вигадки на радянську дійсність, економічну політику Комуністичної партії й Уряду, будівництво соціалізму в нашій країні, паплюжаться правозахисні органи в СРСР, спотворюється мета застосування покарання щодо осіб, які скоїли державні злочини. Зазначений доку-

мент в березні 1976 року передав у себе в квартирі для ознайомлення мешканцю міста Києва Трояку В.Ф., у якого він і був вилучений під час обшуку 31 березня 1980 року.

Крім цього, з метою підризу та ослаблення Радянської влади зберігав у своїй квартирі таку ворожу літературу:

- одержаний в 1965 році від невстановленої особи в місті Києві машинописний документ "З приводу процесу над Погружальським", в якому зводяться наклепницькі вигадки на національну політику Комуністичної партії й Уряду, інтернаціональну єдність народів СРСР, радянські правозахисні органи та паплюжаться принципи соціалістичної законності в їх діяльності, твердиться про буцімто існуючі в нашій країні свавілля і беззаконня, містяться заклики до боротьби з Радянською владою;

- одержаний від невстановленої особи в 1969-1970 році машинописний документ "Собор у риштованні" Є.Сверстюка. В ньому зводяться наклепницькі вигадки на демократичні основи нашого суспільства, радянську дійсність, національну політику, систему виховання і освіти в СРСР, на соціалістичний розвиток сільського господарства, паплюжаться колективізація та становище селянства за Радянської влади;

- отриманий в другій половині 1970 року від невстановленої особи в місті Києві машинописний документ "Хроніка опору" В.Мороза, в якому містяться злісні наклепницькі вигадки щодо радянської дійсності, національної політики в нашій країні, з ворожих позицій твердиться про нібито навмисне нищення на Україні пам'яток історії і культури, про начебто існуючу русифікацію народів Радянського Союзу, паплюжиться становище робітничого класу в нашій країні та в завуальованій формі закликається до боротьби з існуючим в СРСР суспільним ладом;

- одержаний від невстановленої особи в 1970 році машинописний документ "Просуществует ли Советский Союз до 1984 года" А.Амальрика. В ньому зводяться наклепи на радянський державний і суспільний лад, зовнішню політику КПРС, соціалістичний правопорядок, економічні та національні відносини в нашому суспільстві та робиться абсурдний прогноз про буцімто прийдешню його загибель;

- отриманий в березні 1976 року від мешканця міста Києва Трояка В.Ф. машинописний документ "Кличу живих" Я.Галицького, в якому містяться злісні ворожі вигадки на радянський спосіб життя, діяльність органів влади, внутрішню і зовнішню політику КПРС, паплюжаться революційні завоювання нашого народу. Наклепницьки твердиться про насильницьку русифікацію, яка начебто проводиться на Україні, про неначе маюче місце переслідування людей за їх релігійні переконання та ніби-

то відсутність демократичних прав і свобод в СРСР та містяться заклики до боротьби з існуючим в нашій країні суспільним ладом.

Перелічені документи знищив влітку 1976 року. Поряд з цим, з метою підриву та ослаблення Радянської влади провадив агітацію і пропаганду, поширюючи в усній формі наклепницькі вигадки, що порочать радянський державний і суспільний лад.

Так, в 1965-1966 році у себе в квартирі в розмові з головним редактором видавництва "Маяк" міста Одеси Михайлюком П.П. зводив наклеп на радянську дійсність, стверджував, що в Центральній науковій бібліотеці АН УРСР в місті Києві начебто спеціально були спалені старовинні українські книги та рукописи.

В 1970 році у місті Києві в розмовах з обвинуваченим по цій справі Шевченком О.Є. висловлював наклепницькі вигадки, викладені у ворожому документі "Інтернаціоналізм чи русифікація?", стверджував про нібито існуючі в Радянському Союзі переслідування людей за їх переконання та примусову русифікацію, яка начебто проводиться на Україні.

В 1975 році, працюючи оглядачем з питань культури редакції інформації для закордону Радіо-Телеграфного Агенства України /РАТАУ/ в місті Києві, у своєму робочому кабінеті в розмові з співробітником головної редакції інформації для союзних, республіканських і обласних газет РАТАУ Гнатенком В.Ф. зводив наклепи на радянську дійсність, національну політику КПРС, стверджував, що на Україні нібито проводиться русифікація та що українські письменники начебто пишуть тільки те, що їм наказують.

На початку 1975 року в приміщенні РАТАУ в розмові з вказаним Гнатенком В.Ф. висловлював наклепницькі вигадки на радянську дійсність, твердив, нібито у нас в країні відсутні демократичні права і свободи, існує культ особи.

Весною 1975 року в приміщенні РАТАУ в розмові з названим вище Гнатенком В.Ф. зводив наклеп на братні стосунки українського і російського народів, стверджував, що УРСР нібито є сировинним придатком Росії, ратував за так звану "Самостійну Україну".

Влітку 1975 року в приміщенні РАТАУ в присутності співробітників Гнатенка В.Ф. і Єременка В.Ф. висловлював наклепницькі вигадки на ленінську політику в галузі сільського господарства, становище селян за Радянської влади. Зокрема, стверджував, що колективізація в нашій країні нібито дісталася "великою кров'ю" і не виправдала себе, з ворожих позицій заявляв, неначе сільське господарство в Радянському Союзі зайшло в тупик і на селі немов би існує щось схоже на кріпацтво, виступав сторонником "самостійної" України.

Восени 1975 року в своїй квартирі в розмові з мешканцем міста Києва Трояком В.Ф. пропагував націоналістичні ідеї щодо створення т.зв. "Самостійної України", обстоював необхідність ведення боротьби за ці ідеї різними методами, назвавши як один із них - проникнення на керівні посади в КПРС.

Взимку 1975-1976 року в своїй квартирі у місті Києві в розмові з головним редактором видавництва "Маяк" міста Одеси Михайлюком П.П. зводив наклеп на радянську дійсність, політику КПРС в національному питанні, наклепницьки заявляв, що на Україні начебто проводиться гоніння українців за їх погляди та стверджував про нібито відсутність демократії в СРСР.

В березні 1976 року у своїй квартирі в розмові з мешканцем міста Києва Трояком В.Ф. знову пропагував необхідність боротьби за т.зв. "Самостійну Україну", наклепницьки стверджував про нібито наявність у нас в країні "руху за визволення України", про начебто суцільну русифікацію та відсутність можливостей продуктивного розвитку УРСР.

В 1977-1978 році, працюючи старшим інженером відділу науково-технічної інформації Київського виробничого об'єднання "Електронмаш", на своєму робочому місці в присутності начальника вказаного відділу Бабенка В.Ю. і співробітника Коломійця Г.С. зводив наклеп на радянський державний лад, практику соціалістичного будівництва в СРСР, стверджував, що існуюча в Радянському Союзі політична система неначе не забезпечує прогресу в нашій країні.

Весною 1978 року в службовому приміщенні Київського виробничого об'єднання "Електронмаш" в присутності названих співробітників Бабенка В.Ю. і Коломійця Г.С. зводив наклеп на радянську дійсність, національну політику КПРС, стверджував, що в 30-х роках на Україні нібито був штучно викликаний голод, в результаті якого загинуло багато селян, заявляв про те, що на Україні начебто проводиться "русифікація", зажим її національної самобутності та постійні репресії щодо української інтелігенції.

В 1978 році в службовому приміщенні Київського виробничого об'єднання "Електронмаш" в присутності вказаних вище співробітників Бабенка В.Ю. і Коломійця Г.С. висловлював наклепницькі вигадки на радянську дійсність і марксистсько-ленінську ідеологію, стверджував про нібито неспроможність радянської пропаганди і моралі, про начебто існуючі в нашій країні переслідування віруючих за їх переконання, тобто в скоєнні злочину, передбаченого ст.62 ч.1 КК УРСР.

Крім цього, з метою підриву та ослаблення Радянської влади проводив агітацію і пропаганду на території РРФСР.

Так, проживаючи в 1959-1961 роках в місті Невельську Сахалінської області, в своїй квартирі з вказаною метою на сторінках 1-го і 2-го томів повного зібрання творів В.І.Леніна виконав рукописні дописки, в яких містяться наклепницькі вигадки на радянський державний і суспільний лад, ленінську національну політику, радянський спосіб виробництва, положення робітничого класу в СРСР, стверджується про нібито відсутність у нас в країні демократичних прав і свобод, зводиться наклеп на економічну політику КПРС і Радянського Уряду. Книги з вказаними наклепницькими дописками зберігав у своїй квартирі до їх вилучення під час обшуку 31 березня 1980 року.

В той же час, перебуваючи в місті Невельську Сахалінської області і працюючи в редакції газети "Ленинец" та в багатотиражці "За активний лов" на плавбазі "Кавказ" Невельського управління тралового флоту, в розмовах з співробітником редакції Беспаловим В.І., лектором міському КПРС Єгоровим О.П. і замісником начальника Охотоморської експедиції по політчастині Воронежським О.Л. зводив наклеп на радянську дійсність, заявляв, що в СРСР нібито відсутні демократичні права і свободи, вихваляв капіталістичний спосіб життя, висловлював вигадки про те, що радянські органи масової інформації начебто приховують від радіослухачів правду та ратував за відділення України від СРСР і створення так званої "самостійної України", тобто у скоєнні злочину, передбаченого ст.70 ч.1 КК РРФСР.

Обвинувальний висновок складений "29" вересня 1980 року в місті Львові.

У відповідності зі статтею 225 КПК УРСР обвинувальний висновок разом з кримінальною справою № 245 направити прокуророві Львівської області.

Старший слідчий слідчого відділу
УКДБ УРСР по Львівській області

капітан

I. B. Shneider І.Б. Шнайдер

Згідні:

Начальник слідчого відділу УКДБ
УРСР по Львівській області

полковник

V. P. Klimenko В.П. Клименко

Начальник Управління КДБ
УРСР по Львівській області

генерал-майор

M. P. Cherpak М.П. Черпак